

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๓

วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคธรรมรัฐ

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมือง ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคธรรมรัฐเป็นพรรคการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ต่อมาพรรคธรรมรัฐ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคธรรมรัฐ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๕๘/๕๒ หมู่ที่ ๕ ถนนนครศรีธรรมราช - ร่อนพิบูลย์ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัด นครศรีธรรมราช นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ หลังจากนั้นพรรคธรรมรัฐได้รายงานการดำเนินการ ดังนี้

๑. เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ พรรคธรรมรัฐ ได้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองเรื่อง ขอส่งสมาชิกพรรค จำนวน ๕,๕๘๕ คน แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารประกอบหนังสือขอส่งสมาชิกพรรค ซึ่งได้แก่ทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) แล้ว ปรากฏว่ามีรายชื่อสมาชิกเพียง ๒,๘๑๐ คน

๒. เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ พรรคธรรมรัฐ มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรค รวม ๔ สาขา มีคณะกรรมการสาขาพรรคสาขาละ จำนวน ๑๕ คน ได้แก่

๒.๑ สาขาลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๖๐/๑๗ ถนนสันคอกช้าง ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

๒.๒ สาขาลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๘๘/๘ หมู่ที่ ๓ แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

๒.๓ สาขาลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๐๖ ถนนชัยภูมิ - ชุมแพ ตำบลช่องสามหมอ อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

๒.๔ สาขาลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๒/๑ ถนนพิทักษ์ประชา ตำบลเขาสวนกวาง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

๓. เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๓ พรรคธรรมรัฐ ได้ชี้แจงเพิ่มเติมถึงการดำเนินการและจัดส่งจำนวนสมาชิกตามแบบ ท.พ. ๔ เพิ่มเติมอีก ๒๔๐ คน รวมเป็น ๓,๐๕๐ คน ซึ่งยังขาดจำนวนตาม

ที่แจ้งไว้อีก ๒,๕๓๕ คน ในจำนวนนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการกรอกรายละเอียดจากใบสมัครลงในแบบ ท.พ. ๔

๔. เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ พรรคธรรมรัฐ ได้จัดส่งทะเบียนสมาชิกพรรคการเมือง (แบบ ท.พ. ๔) เพิ่มเติมอีกจำนวน ๒,๕๕๕ คน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕,๖๔๕ คน

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการเลือกตั้ง พรรคธรรมรัฐต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปและมีสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งจะครบกำหนดภายในวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แต่เนื่องจากเป็นวันอาทิตย์เป็นวันหยุดราชการ จึงครบกำหนดในวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันเปิดทำการถัดไปวันแรกที่พรรคธรรมรัฐต้องดำเนินการให้มีสมาชิกและสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนด แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวข้างต้นพรรคธรรมรัฐได้ส่งหนังสือแจ้งจำนวนสมาชิก ๕,๕๘๕ คน ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ แต่จากการตรวจสอบพบว่ามีรายชื่อสมาชิกเพียง ๒,๘๑๐ คน ต่อมาหัวหน้าพรรคธรรมรัฐได้ชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง และขอส่งรายชื่อสมาชิกในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ จำนวน ๕,๖๔๕ คน ประกอบกับการจัดตั้งสาขาพรรคอีก ๔ สาขา ยังไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคธรรมรัฐ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ทำให้การดำเนินการของพรรคธรรมรัฐไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมรัฐตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

ว่าที่ร้อยตรี อติศักดิ์ วิชาชู หัวหน้าพรรคธรรมรัฐ ชี้แจงว่า ตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ให้มีคำสั่งยุบพรรคธรรมรัฐ เนื่องจากการดำเนินการของพรรคธรรมรัฐไม่เป็นไปตามมาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นการชอบแล้ว ไม่ขอคัดค้านใดๆ

ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาและมีคำสั่งให้ยุบพรรคธรรมรัฐ โดยให้แจ้งคำสั่งการยุบพรรคธรรมรัฐไปให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และให้ส่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับศาลรัฐธรรมนูญที่มีคำสั่งให้ยุบพรรคธรรมรัฐ แต่ไม่เห็นด้วยที่ให้ส่งคำวินิจฉัยไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพราะพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวกำหนดให้

ศาลรัฐธรรมนูญทำคำสั่งแจ้งให้นายทะเบียนทราบเท่านั้น ดังนั้น ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องทำคำวินิจฉัยและส่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาหรือไม่ ข้าพเจ้าได้มีความเห็นไว้แล้วตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ คำวินิจฉัยที่ ๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๒ คำวินิจฉัยที่ ๕๖/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๓ และคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๓ ว่าเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองแล้ว เพียงแต่แจ้งคำสั่งการยุบพรรคให้นายทะเบียนพรรคการเมืองเท่านั้น นายทะเบียนพรรคการเมืองจะเป็นผู้ส่งคำสั่งดังกล่าวไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยศาลรัฐธรรมนูญไม่มีหน้าที่ที่จะต้องส่งคำสั่งยุบพรรค หรือคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และคำวินิจฉัยส่วนตัวของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนที่เป็นองค์คณะไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาอีก ซึ่งในเรื่องนี้ข้าพเจ้าขอยืนยันความเห็นเช่นเดิม เพราะตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา” มาตราดังกล่าวแสดงว่า ให้ศาลรัฐธรรมนูญแจ้งคำสั่งยุบพรรคการเมืองไปยังนายทะเบียนพรรคการเมืองเท่านั้น และเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะต้องส่งคำสั่งยุบพรรคการเมืองไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ศาลรัฐธรรมนูญไม่ต้องทำคำวินิจฉัยและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนไม่ต้องทำคำวินิจฉัยในส่วนตนเช่นเดียวกัน และไม่ต้องส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาอีก แต่ที่ประชุมศาลรัฐธรรมนูญมีมติโดยเสียงข้างมากให้ศาลรัฐธรรมนูญทำคำวินิจฉัยและให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทุกคนทำคำวินิจฉัยส่วนตัวของตนส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

ข้าพเจ้าซึ่งเป็นเสียงข้างน้อยขอทำคำวินิจฉัยดังต่อไปนี้

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคธรรมรัฐ ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคธรรมรัฐ พรรคธรรมรัฐจะต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และจัดตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา แต่เมื่อครบกำหนดเวลาแล้วพรรคธรรมรัฐไม่สามารถดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไปได้ และไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคตามที่กฎหมายกำหนดได้ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค

ธรรมรัฐ และว่าที่ร้อยตรี อติศักดิ์ วิหาชู หัวหน้าพรรคธรรมรัฐ ยื่นคำชี้แจงรับว่าการดำเนินการของพรรค
ธรรมรัฐไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ จริง และไม่คัดค้านการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่น
คำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมรัฐ

เมื่อปรากฏว่า พรรคธรรมรัฐ มิได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ตามมาตรา ๒๕ พรรคธรรมรัฐจึงต้องถูกยุบตามมาตรา ๖๕
วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรค
การเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคธรรมรัฐ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ